

N:o 37.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående försäljning af Kongl. Dramatiska Teatern och inköp för statsverkets räkning af fastigheten N:o 41 i kvarteret Blasieholmen; gifven Stockholms Slott den 10 Mars 1892.

Under åberopande af bilagda protokoll öfver finansärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att Dramatiska Teaterns byggnad med tomt må försäljas med tillträdesrätt för köparen den dag, då den nya operabyggnaden af teaterbyggnadskonsortiet till statsverket öfverlemnas;

att fastigheten N:o 41 i kvarteret Blasieholmen, hvori den s. k. Svenska Teatern förut varit inrymd, må, jemte den nämnda teater förut tillhöriga materiel, som för närvarande för Kongl. Operan förhyres, för statsverkets räkning för en köpeskilling af 450,000 kronor inköpas samt från och med sistnämnda dag mot hyra upplätas åt den eller dem, som åtaga sig att på ett konsten värdigt sätt derstädes uppehålla den Dramatiska Teaterns verksamhet; börande genom inköpet rubbning ej vållas i den genom kontrakt den 12 Juni 1891 mellan chefen för Finansdepartementet, å Kongl. Maj:ts och kronans vägnar, samt hofkapellmästaren C. Nordqvist, angående operaverksamhetens uppehållande under tiden för Kongl. stora teaterns ombyggnad, upplättna dispositionsrätt öfver omförmälda fastighet;

att köpeskillingen för ifrågavarande fastighet må på det sätt erläggas, att staten öfvertager betalningsansvaret för i egendomen in-tecknad gäld till belopp af 250,000 kronor, att förräntas och amorteras med den för fastigheten inflytande hyra, samt erlägger återstoden af köpeskillingen med 100,000 kronor vid tillträdet och med 100,000 kronor inom tre månader derefter;

att tillgång till sistomförmälda belopp af sammanlagdt 200,000 kronor må beredas genom upptagande hos teaterbyggnadskonsortiet, mot statsverkets ansvarighet, af ett lån å enahanda belopp för tiden till dess den nya operabyggnaden varder till statsverket öfverlemnad; samt

att för återgåldande af berörda lån, derå räntan bör bestridas af den för fastigheten inflytande hyra, må användas köpeskillingen för Dramatiska Teatern, äfvensom, i den mån sådant må erfordras, hvad af hyresmedlen för fastigheten under sistnämnda tid återstår efter afdrag af räntor samt onera och kostnader.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

F. v. Essen.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 10 Mars 1892.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern BOSTRÖM,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: Herr Friherre VON OTTER,
Friherre PALMSTIERNA,
Friherre VON ESSEN,
Friherre ÅKERHJELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM.

Chefen för Finansdepartementet, Statsrådet Friherre von Essen anförde i underdånighet:

»Sedan Riksdagen på Eders Kongl. Maj:ts framställning lemnat sitt samtycke till anordningar, enligt hvilka en ny byggnad för Kongl. Operan skulle af ett för ändamålet bildadt konsortium uppföras på det äldre operahusets tomt, blef jemlikt Eders Kongl. Maj:ts bemyndigande kontrakt angående operabyggnadsarbetet den 15 Juni nästlidet år upprättadt mellan chefen för Kongl. Finansdepartementet, å Eders Kongl. Maj:ts

och kronans vägnar, samt teaterbyggnadskonsortiet. Genom detta kontrakt förband sig konsortiet, bland annat, att sist före den 1 Juli 1896 eller, der anmälan om hinder för arbetets fullbordande inom nämnda tid hos chefen för Finansdepartementet gjordes före den 1 December 1895, sist före den 1 Juli 1897 till statsverket fritt öfverlemna teaterbyggnaden.

För beredande af provisorisk lokal för Kongl. Operan under byggnadstiden förhyrdes jemlikt kontrakt den 12 Juni 1891 mellan chefen för Finansdepartementet, å Eders Kongl. Maj:ts och kronans vägnar, samt grosshandlaren I. Hirsch, generalkonsuln J. W. Smitt och bankdirektören K. A. Wallenberg den fastighet, N:o 41 i kvarteret Blasieholmen, hvaren den s. k. Svenska Teatern senast varit inrymd, i hvilken upplåtelse jemväl inbegrepos all till Svenska Teatern hörande eller vid densamma använd attiralj, dekorationer, attributer, kostymer och annan för teaterverksamheten afsedd lösegendom, undantagande bibliotek. Upplåtelsen skedde för tiden från den 1 Juli 1891 till den 1 Juli 1896 med rätt för chefen för Finansdepartementet att på de i kontraktet stadgade vilkor få hyrestiden förlängd på ytterligare ett år eller till den 1 Juli 1897, så framt tillsägelse derom till husegaren skedde senast inom 1895 års utgång. Hyran bestämdes till 35,000 kronor för spelår, räknadt från och med den 1 Juli ena året till och med den 30 Juni det påföljande året.

Genom tillägg af den 17 September 1891 till detta kontrakt förbundo sig husegarne att, derest sådant af chefen för Finansdepartementet påfordrades under tiden från och med den 1 Januari till och med den 31 Mars innevarande år, till den person eller det konsortium, som af chefen för Finansdepartementet dervid uppgäfves, försälja all den egendom, som vore föremål för nämnda kontrakt, med tillträdesrätt den 1 Juli 1892 eller, derest köparen så önskade, den 1 Juli 1893 mot en köpeskilling af 450,000 kronor, hvilka skulle sålunda erläggas, att köparen öfvertog betalningsansvar för i egendomen in-tecknad gäld till belopp af 250,000 kronor samt betalade återstoden med 100,000 kronor vid tillträdet och med 100,000 kronor inom tre månader derefter.

Med detta tillägg afsågs att bereda möjlighet att förvärfva f. d. Svenska Teatern, när densamma ej vidare behöfde anlitas såsom provisorisk operascen, till lokal för Kongl. Dramatiska Teatern.

För vinnande af fullt sakkunnigt omdöme om de båda nyssnämnda teaterlokalernas beskaffenhet ur synpunkten af trygghet mot eldfara har jag anmodat Öfverståthållareembetet att från vederbörande inhemta yttrande, i hvilken mån hvardera af Dramatiska Teatern och f. d. Svenska Teatern uppfylde de fordringar, hvilka ur nyssnämnda synpunkt borde ställas på en teaterbyggnad. Med anledning häraf har Öfverståthållareembetet

med skrifvelse den 29 sistlidne Februari öfverlemnadt inhemtadt yttrande i ämnet från stadsarkitekten L. Hedin, brandchefen, kommandörkaptenen B. Hollstén, öfveringenjören vid Stockholms gasverk A. Ahlsell samt öfveringenjören vid Stockholms vattenledning A. O. Alrutz. Dessa besigtningmän hafva, med åberopande af den kändedom af nämnde teatrar, de äfven till följd af flere förutgående besigtningar inom dem egde, afgifvit följande utlåtande.

Af förekommen anledning hade Öfverståthållareembetet för flera år sedan anbefalt en noggrann besigtning och undersökning af säkerhetsförhållandena inom alla hufvudstadens teatrar och såväl med ledning af de utlåtanden, som af vederbörande besigtningmän afgifvits, som ock på grund af Öfverståthållareembetets kungörelse den 29 Maj 1888 meddelat föreskrifter om nödiga förändringar och förbättringar inom dessa teatrar för beredande af större trygghet för publik och teaterpersonal med fästadt afseende hufvudsakligen på eldfara, och numera hade också inom samtliga teatrar vidtagits alla de förbättringar, som varit af närmaste behof påkallade och utan allt för stora svårigheter och kostnader kunnat åstadkommas. Således hade äfven Dramatiska Teatern och Svenska Teatern undergått väsentliga förändringar och förbättringar, hvilka ansetts nödiga för beredande, så långt möjligt varit, af säkerhet mot eldfara, och nu senast under förflutna höst hade den sistnämnda teatern undergått ytterligare förbättringar i och för dess apterande till Kongl. Opera, hvilka åtgärder äfven af besigtningmännen, enligt uppdrag af Öfverståthållareembetet, blifvit besigtigade den 1 December sistlidet år och i alla delar godkända.

Om begge de ifrågavarande teatrarna gälde emellertid fortfarande, att, vid dem likasom vid andra teatrar, hvilka uppförts enligt hittills brukligt byggnadssätt, med deras inre brännbara konstruktion, deras oundgängliga maskineri och deras upplag inom huset af dekorationer samt lätt antändbara attributer och kostymer, anledningar funnes till eldfara, hvilka endast med iakttagande af den yttersta vaksamhet kunde undvikas och hvilka eljest kunde medföra fara ej mindre för publik och personal än äfven för kringliggande egendomar.

Hvad nu särskildt anginge *Dramatiska Teatern*, komme härtill den omständigheten, att den vore instängd mellan höga hus å granntomterna, mellan hvilka och sjelfva teatern funnes endast ytterst trånga passager. I betraktande häraf vore *Dramatiska Teatern* således, jemte farorna inifrån, äfven hotad af sådana utifrån från kringliggande hus, och visst vore, att, derest en svårare eldsvåda skulle utbryta inom teatern, farorna

för hela kvarteret vore oberäkneliga, så mycket mer som en ordnad eldsläckning här vore svår, om ens möjlig, att organisera.

På grund häraf och oaktadt teatern i visst afseende hade det fördelaktigaste läge, som kunde tänkas för en teater i hufvudstaden, eller vid dess förnämsta torg eller park, och oaktadt de förbättringar, som der under senare år blifvit gjorda för beredande af ökad trygghet, vore besigtningmännen af den öfverensstämmande åsigt, att densamma, som i så många afseenden afveke från stadgade föreskrifter i författningarna rörande teatrar i Stockholm, på långt när icke uppfylde de fordringar, hvilka ur synpunkten af trygghet mot eldfara borde ställas på en teaterbyggnad.

Beträffande *Svenska Teatern* hade besigtningmännen icke kunnat underlåta att fästa uppmärksamhet på faran af de många fönster, som funnes å scenens inre del mot tomten N:o 40, hvilka fönster besigtningmännen ansett kunna medföra fara för sistnämnda tomt i händelse af större eldsolycka. Dessa fönster hade dock funnits från tiden då teatern uppfördes.

Såsom en anmärkning mot *Svenska Teatern* måste äfven framhållas, att densamma i flera afseenden afveke från nu gällande föreskrifter rörande teatrar och att dess närbelägenhet till andra egendomar kunde blifva för dessa olycksbringande; likaså syntes anordningen af de djupt liggande sittplatserna i förlängningen af tredje radens fond vara för den der inrymda åskådarepersonalen såväl i sanitärt som annat hänseende olämplig samt rent af lifsfarlig, derest panik skulle uppstå. Besigtningmännen ansåge således, att dessa platser borde borttagas och utrymmet afstängas från radens öfriga platser medelst en rabbitsvägg eller annat brandfritt ämne.

Jemte erinran att *Svenska Teatern* på alla yttersidorna vore åtkomlig och att släckning vid en inträffad eldsvåda här således kunde åstadkommas lättare än vid andra teatrar, ansåge sig besigtningmännen rörande denna teater kunna afgifva det omdöme, att densamma, med ofvannämnda undantag, vore inredd med iakttagande af nödig omtanka för publikens och personalens säkerhet och att — om ändringar i nyssnämnda anmärkta hänseenden rörande tredje raden och fönstren i scenens fond vidtoges samt bестrykning med eldfärg eller annat mot eld skyddande ämne gjordes å allt trävirke inom scenen — teatern, ehuru icke fullständigt, dock i väsentliga delar kunde anses uppfylla de fordringar, hvilka ur synpunkten af trygghet mot eldfara borde ställas på en teaterbyggnad; och stode den i detta afseende ojemförligt mycket högre än *Dramatiska Teatern*.

Genom embetsskrivelse den 4 sistlidne Februari uppdrog jag åt löjtnanten vid Kongl. Väg- och Vattenbyggnadskorpsen P. A. L. Lindahl att med biträde af två utaf honom tillkallade sakkunnige män verkställa uppskattning af värdet å de båda ifrågavarande teaterbyggnaderna, med föreskrift dervid att värderingen af Dramatiska Teaterns hus borde ega rum under antagande att vid försäljningen stadgande meddelades, att egendomen ej finge af nye egaren till teater användas. Tillika anmodade jag löjtnanten Lindahl att jemte omförmälde sakkunnige män afgifva yttrande, huruvida f. d. Svenska Teatern med hänsyn ej mindre till scenens och salongens konstruktion än äfven till erforderliga utrymmen och öfriga anordningar för de uppträdande sujetternas bekvämlighet motsvarade de fordringar, som borde ställas på en dramatisk teater. Det sålunda infordrade yttrandet har den 22 sistlidne månad afgifvits af löjtnanten Lindahl jemte de af honom tillkallade sakkunnige männen, stadsarkitekten L. Hedin och byggmästaren A. G. Sällström.

Enligt hvad af berörda yttrande inhemtas har Dramatiska Teaterns tomt, som är belägen å fri och egen grund, en areal af 12,417,75 qvadratfot = 1,094,5 qvadratmeter med en längd åt Kungsträdgårdsgatan af 78,5 fot = 23,31 meter och ett djup af 207 fot = 61,46 meter samt smalnar mot öster, så att dess längd der utgör endast omkring 38 fot = 11,28 meter, vettande mot ett öppet utrymme mellan tomtarna.

För ett rätt bedömande af tomtens värde borde, enligt den i omförmälde yttrande uttalade åsigt, hänsyn tagas mindre till tomtens areal än till den fasadsträcka, som åt Kungsträdgårdsgatan kunde bebyggas. Då, såsom förut omnämnts, denna sträcka utgjorde endast 78,5 fot = 23,31 meter och tomten från vester räknadt genast smalnade inåt, insåges lätt, att en byggnad med tidsenliga boningslägenheter i förhållande till tomtens fördelaktiga läge svårigen här kunde åstadkommas, utan endast mindre bostäder erhållas. Å den korta sträckan åt öster mot det öppna utrymmet kunde äfven ett boningshus, ehuru endast af tre våningars höjd, uppföras, men med jmförelsevis enkla bostäder, börande i sådant fall huset indragas så, att det komme i linie med huset på tomten N:o 15, som hade fönster mot utrymmet. Det öfriga af tomten måste således användas till gårdsrum med nödiga uthus och dylikt. Vidare måste hänsyn tagas till markens dåliga beskaffenhet samt svårigheten att bygga intill grannarnes höga hus utan att skada dessa. Slutligen vore att märka, att i köpet inginge värdet af de materialier, som erhöles efter rifningen af de gamla husen. Af den erfarenhet, som nyligen vunnits vid fråga om rifningen af Kongl. Operahuset, syntes vara ådagalagdt, att värdet af de efter rifningen erhållna materialierna knappt motsvarades

af rifiungskostnaderna, helst under tider, då byggnadsverksamheten låge nere och således användning för byggnadsmaterialier saknades. Under sådana förhållanden och oaktadt i värderingsinstrument af den 3 Mars 1881, upprättadt af Öfverintendentsembetet, husets gamla materialier varit uppskattade till 25,000 kronor, ansåge de sakkunnige, att under nuvarande förhållanden icke något värde kunde åsättas sjelfva byggnaden, om den skulle rifvas. Återstode således tomtens värde endast och allenast efter tomtpris, och hade de sakkunnige ansett detsamma kunna upptagas till ett pris af minst 12 kronor per qvadratfot och tomten således i jemnt tal uppskattas till omkring 150,000 kronor. Denna värdering förutsatte likvisst, att tomten skulle användas i och för uppförande af privatbostäder, men dess förträffliga, centrala läge syntes de sakkunnige icke utesluta möjligheten af att en spekulation för annat ändamål här kunde komma i fråga, då det angifna värdet antagligen vore för lågt.

Hvad derefter anginge frågan om värdet af den för Kongl. Operans räkning till provisorisk lokal nu förhyrda fastigheten N:o 41 i kvarteret Blasieholmen, i den händelse densamma skulle för statens räkning inköpas, hade de sakkunnige efter verkställda besigtningar och noggrant öfvervägande kommit till följande resultat. Tomten till denna byggnad, som är belägen å fri och egen grund vid hörnet af Teatergatan och Blasieholmsgatan och mot tomten N:o 40 i norr samt tomten N:o 11 i söder, innehåller i areal 23,872 qvadratfot = 2,104,3 kvadratmeter. Den å tomten uppförda byggnaden med tillhörande teater, som har tre å fyra våningar och på tre sidor är indragen från tomtgränsen, är brandförsäkrad i Stockholms stads brandförsäkringskontor för 526,000 kronor, i hvilket värde inbegripas inventarier, såsom lysapparater, gas-, vatten- och ringledning, fasta stolar och bänkar samt sceninredning och fast maskineri till ett värde af 89,948 kronor.

Med hänsyn å ena sidan till det minskade värde egendomen genom bristande underhåll och skötsel fått sedan år 1874, då densamma uppfördes, men å andra sidan äfven till de förbättringar i afseende å inredning m. m., som byggnaden nyligen undergått, ansåge de sakkunnige sig kunna uppskatta byggnaden i dess nuvarande skick till ett värde af 500,000 kronor. Härtill borde då läggas värdet af sjelfva tomten, uppskattad till 6 kronor per qvadratfot, eller i jemnt tal 150,000 kronor, hvadan hela egendomen med hus och tomt skulle uppgå i värde till 650,000 kronor.

Beträffande frågan om sist omnämnda teaterbyggnads lämplighet till dramatisk teater hafva de sakkunnige förklarad, att de ansåge

salongen med de lokaler, som tillhörde densamma och sålunda vore afsedda för publiken, hvad bekvämlighet och anordningar i öfrigt beträffade väl uppfylla på dem ställbara anspråk. Den anmärkning, man ofta hört framställas mot salongens mindre goda egenskaper i akustiskt hänseende, syntes deremot icke helt och hållet sakna befogethet. Vid jämförelsen med de gamla Kongl. teatrarne, som hade ett äldre och hvad utrymmet beträffade mindre tillfredsställande byggnadssätt och dessutom vore icke obetydligt mindre än denna, utfölle omdömet som naturligt till nackdel för den större lokalen. Att den kraftiga och goda ventilation, som funnes å f. d. Svenska Teatern, äfven torde göra sitt till att försvaga det tydliga hörandet på vissa platser, vore antagligt, men detta förhållande kunde icke ändras, utan komme att på hvarje tidsenlig lokal utöfva sitt, om än ringa, inflytande. Ehuru de sakkunnige således för sin del vore af den mening, att de akustiska förhållandena här ingalunda vore af afsevärdt dålig art, ansåge de dock, att genom några smärre förändringar af lokalen dessa förhållanden kunde ej oväsentligt förbättras. Sålunda syntes betydligt kunna vinnas genom att borttaga den del af tredje raden, som vore förlagd i fonden och utdragen bakom den egentliga omfattningsmuren till salongen på sådant vis, att en vägg här uppsattes i plan med omfattningsmuren; vidare skulle det sannolikt verka fördelaktigt för ljudfördelningen, om parkettens gradiner och golf belades med mjuka mattor med mera dylikt. Några förbättringar af anordningarna inom hufvudentréen för att förhindra det drag inom parketten och dess korridorer, som nu tidtals förmärktes, vore äfven välbehöfliga och särdeles lätta att åstadkomma. Hvad sjelfva scenen och dess inredning beträffade, vore densamma enligt de sakkunniges åsigt i alla afseenden tillfredsställande för en dramatisk teater, ehuru der nu införda anordningar för operans provisoriska inrymmande som naturligt ej vore fullt tidsenliga och af mönstergill beskaffenhet. Scenpersonalens lokaler, såsom klädloger, artistfoyer med mera, kunde göras tillfredsställande i och med de förändringar, som blefve en följd af de nuvarande passagernas till egendomen N:o 40 i kvarteret Blasieholmen borttagande. Å magasinutrymmen för dekorationer och framför allt möbler syntes deremot komma att blifva någon brist, helst om en jämförelse gjordes till exempel med den nuvarande Dramatiska Teatern. Toges deremot utländska teatrar som norm, blefve detta förhållande ganska vanligt, ty der vore som bekant genom förordningar föreskrifvet, att dekoraions- och andra magasin ej finge finnas inom teatern, utan skulle förläggas utomhus. Genom detta arrangement fördrades emellertid ej oväsentligen arbetet med transporter och dylikt,

ehuru som naturligt teaterns eldfara afsevärdt minskades. Lämpliga magasinstrymmen i närheten af f. d. Svenska Teatern syntes ej heller svåra att erhålla, om så skulle behövas.

Såsom en sammanfattning af det i detta afseende anförda hafva de sakkunnige som sin åsigt uttalat, att den ifrågavarande teatern, efter det en del smärre förändringar och förbättringar blifvit vidtagna, i allt väsentligt lämpade sig för en dramatisk teater.

Med anledning deraf att i båda de omförmälda utlåtandena ur olika synpunkter förordats borttagande af den del af tredje raden å f. d. Svenska Teatern, som i fonden är utdragen bakom den egentliga omfätningsmuren, har jag inhemtat, att den minskning i recettinkomst, som af en sådan åtgärd skulle orsakas, blefve föga afsevärd. Med de vid operaföreställningar gällande biljettpris lemna f. d. Svenska Teaterns salong vid utsåldt hus för närvarande en recettinkomst af 2,190 kronor. I händelse nyssnämnda del af tredje raden borttoges, skulle en minskning i inkomsten uppstå af 43 kronor 50 öre.

Då jag nu öfvergår till frågan, huru det ifrågasatta inköpet af f. d. Svenska Teatern skulle gestalta sig såsom affär för statsverket, erinrar jag till en början, att för fastigheten jemte förut omförmälda teatermateriel skulle erläggas en köpeskilling af 450,000 kronor, att gäldas dels genom öfvertagande af betalningsansvar för i egendomen intecknad gäld till belopp af 250,000 kronor, dels genom kontant inbetalning af 200,000 kronor, deraf hälften vid tillträdet och hälften inom 3 månader derefter.

Om fastigheten inköpes, skulle sålunda, under förutsättning att nyssnämnda in-teckning å 250,000 kronor, derå räntan utgör 4 procent, kommer att kvarstå eller i förekommande fall med oförändrad ränta omplaceras, hvarför hinder ej lärer möta, ett kontant belopp af 200,000 kronor vara erforderligt för köpets afslutande. Tillgång härtill skulle, enligt hvad jag tänkt mig, beredas genom upptagande af ett lån å motsvarande belopp, att återbetalas efter 4 år från den 1 nästkommande Juli, dervid antages, att tillträdet af fastigheten komme att ske sistnämnda dag och att Kongl. Operans nya byggnad blefve färdig till den 1 Juli 1896, så att Dramatiska Teaterns hus då skulle kunna få af en blifvande köpare tillträdas. Då jag i fråga om sättet för anskaffande af detta lån ansåg mig kunna antaga, att teaterbyggnadskonsortiet,

som enligt förut omnämnda kontrakt af den 15 Juni 1891 har att samtidigt med den nya operabyggnaden till statsverket öfverlemna en reservfond å minst 500,000 kronor till understödjande af den framtida verksamheten i den nya teaterbyggnaden och redan nu disponerar öfver de för detta ändamål erforderliga medel, ej skulle hafva något emot att på angifvet sätt placera 200,000 kronor af sina medel, har jag vänt mig med en förfrågan i detta afseende till konsortiet och af det samma erhållit det svar, att konsortiet vore villigt att, mot statsverkets förbindelse, såsom lån utlemna sistnämnda belopp mot 4 procent årlig ränta samt åliggande för statsverket att återbetala lånet senast den 1 Juli 1896.

De årliga utgifterna för f. d. Svenska Teaterns fastighet, hvilken är brandförsäkrad för all framtid i Stockholms stads brandförsäkringskontor för 526,000 kronor, kunna för de närmaste fyra åren, räknadt från den 1 nästkommande Juli, beräknas på följande sätt:

Räntor:

4 procent å intecknade 250,000 kronor...	kronor 10,000: —	
Dito å lånet från teaterbyggnads-konsortiet, 200,000 kronor, ...	,, 8,000: —	18,000: —

Onera och kostnader:

Kontributioner	kronor 1,457: 50	
Sotning	,, 94: 48	
Renhållning	,, 350: —	
Vattenavgift	,, 200: —	
Reparationer	,, 1,000: —	
Diverse utgifter	,, 418: 02	
	kronor 3,520: —	

hvarifrån afgår årlig utdelning från brandförsäkringskontoret efter 1 per mille af försäkringssumman	,, 520: —	3,000: —
	årlig utgift kronor 21,000: —	

För fastigheten erlägges nu, såsom förut blifvit erinradt, en af statsanslaget till Kongl. Operan utgående årshyra af 35,000 kronor, hvadan och då detta hyresbelopp efter inköpet skulle af Kongl. Operans direktör utaf nyssnämnda anslagsmedel till statsverket inbetalas, genom

sagda inköp skulle för statsverket uppstå en årlig behållning af 14,000 kronor eller under 4 år sammanlagdt 56,000 kronor.

För återgåldande af lånet från teaterbyggnadskonsortiet skulle efter de fyra årens förlopp finnas att disponera:

nyssnämnda behållning	kronor	56,000: —
köpeskillingen för Dramatiska Teatern, beräknad		
till	„	150,000: —
	Summa kronor	206,000: —

eller i rundt tal 200,000 kronor, motsvarande den lämfångna summan.

Utgifterna för fastigheten komme derefter att inskränka sig till		
4 procents ränta å in-tecknade 250,000 kronor ...	kronor	10,000: —
onera och kostnader, enligt hvad förut anförts, ...	„	3,000: —
	Summa kronor	13,000: —

Den mellan Dramatiska Teaterns sjuetter bildade association, som för närvarande arrenderar Dramatiska Teatern, erlägger i årlig hyra ett belopp af 10,385 kronor, hvilket jemlikt medgifvande af Riksdagen tillfaller de Kongl. teatrarnes pensionsinrättning. Med hänsyn dels till det större antalet åskådareplatser, dels till den högre hyresafkastning, som kan påräknas af schweizerilokalen i f. d. Svenska Teatern i jemförelse med motsvarande lokal i Dramatiska Teatern — hyran för den förra uppgår för närvarande till 7,000 kronor, hvilket belopp torde kunna uppbringas till 8,000 kronor, medan Dramatiska Teaterns schweizeri lemna i hyra endast 3,000 kronor — bör för f. d. Svenska Teatern, såsom dramatisk teater, kunna erläggas en icke obetydligt högre hyra än den, som utgår för Dramatiska Teatern. Af mig anmodad att meddela yttrande i fråga om det hyresbelopp, som borde kunna erläggas för f. d. Svenska Teatern såsom dramatisk scen, har direktören för Dramatiska Teatern G. Fredrikson förklarad, att förstnämnde teater enligt hans åsigt mycket väl skulle kunna betinga en årlig hyra af 25 å 30,000 kronor, i all synnerhet om Dramatiska Teaterns statsverket tillhörande egendom komme att försäljas med uttryckligt vilkor att icke sedan få för teaterändamål användas. Hyresbeloppet för Svenska Teaterns fastighet bör således med säkerhet kunna antagas komma att uppgå till åtminstone 25,000 kronor och följaktligen lemna tillgång till betäckande ej mindre af det ofvan upptagna årliga utgiftsbeloppet, 13,000 kronor, än äfven till en årlig amortering af minst 12,000 kronor å den i fastigheten in-tecknade skulden å 250,000 kronor.

I det föregående är förutsatt, att den nya operabyggnaden varder i fullfärdigt skick af teaterbyggnadskonsortiet öfverlemnad till statsverket den 1 Juli 1896 och att således Dramatiska Teaterns hus skulle kunna säljas med tillträdesrätt för köpare nämnda dag. Skulle åter konsortiet med begagnande af sin kontraktsenliga rätt påkalla anstånd med operabyggnadens öfverlemnande till den 1 Juli 1897, föranledes naturligen häraf jemväl ett års uppskof med Dramatiska Teaterns försäljning, hvaraf åter i sin ordning påkallas ett års förlängning i det eventuella låneaftalet med konsortiet. Något hinder från konsortiets sida för en sådan förlängning kan icke antagas komma att möta.

Oafsedt det med det ifrågasatta inköpet af f. d. Svenska Teatern afsedda ändamål att åt den Dramatiska Teatern bereda en lokal, som ur synpunkten af trygghet mot eldfara uppfyller skäligen fordringar och i öfrigt är tidsenligt anordnad, synes det mig icke kunna bestridas, att åtgärden, såsom affär betraktad, skulle ställa sig fördelaktig för statsverket. För inköpet skulle icke behöfva särskildt anvisas andra statsmedel än den till 150,000 kronor beräknade köpeskillingen för Dramatiska Teatern. Statsverket skulle deremot förvärfva, jemte åtskillig teatermateriel, som för närvarande är brandförsäkrad för 40,000 kronor, f. d. Svensk Teaterns till ett värde af 650,000 kronor uppskattade fastighet, för hvilken enligt sakkunnigt omdöme bör kunna påräknas en årlig hyra af 25 å 30,000 kronor. Visserligen skulle statsverket efter försäljningen af Dramatiska Teatern gå i mistning af den till 10,385 kronor uppgående, de Kongl. teatrarnes pensionsinrättning anslagna hyran för nämnda teater, medan hyran för den nyförvärfvade teaterbyggnaden under en tid af antagligen ett par tiotal år skulle åtgå till förräntande och amortering af skulden å fastigheten. Jag erinrar emellertid härvid, att den användning, som, enligt hvad jag nyss nämnt, gifvits åt den från Dramatiska Teatern inflytande hyran, endast afser den tid, under hvilken nämnda teater för närvarande är på arrende upplåten, eller tiden till utgången af det spelår, under hvars lopp den nya operabyggnaden varder färdig, och att pensionsinrättningen ingalunda tillförsäkrats eller skäligen egt att påräkna någon utsträckning af den beviljade förmånen utöfver nämnda tid. Ur denna synpunkt möter således intet hinder för en anordning, enligt hvilken staten väl skulle under någon tid afstå från att påräkna inkomst af den byggnad, som användes till dramatisk teater, men deremot efter denna tids förlopp finna ersättning i en hyresinkomst, som med säkerhet kan antagas komma att uppgå till mer än dubbla beloppet af den summa, som för närvarande under sådan rubrik tillflyter statsverket.

Dramatiska Teaterns nuvarande lokal befinner sig, enligt det förut anförda, ur eldfarlighetens synpunkt i det skick, att den ej gerna någon längre tid bör för sitt ändamål användas, utan att det varder nödigt, att, derest staten fortfarande vill understödja den dramatiska konsten, söka anskaffa annan och lämpligare lokal. Då detta icke utan betydande kostnad kan ske genom uppförande af en ny teater för ändamålet, har jag ansett det vara min pligt att, i hvad på mig ankommer, icke låta det yppade tillfället att utan särskilda direkta utgifter för statsverket bereda Dramatiska Teatern en mot eldfara så vidt möjligt tryggad och i öfrigt ändamålsenlig lokal gå obegagnadt förbi. Jag hemställer därför i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

att Dramatiska Teaterns byggnad med tomt må försäljas med tillträdesrätt för köparen den dag, då den nya operabyggnaden af teaterbyggnadskonsortiet till statsverket öfverlemnas;

att fastigheten N:o 41 i kvarteret Blasieholmen, hvari den s. k. Svenska Teatern förut varit inrymd, må, jemte den nämnda teater förut tillhöriga materiel, som för närvarande för Kongl. Operan förhyres, för statsverkets räkning för en köpeskillning af 450,000 kronor inköpas samt från och med sistnämnda dag mot hyra upplåtas åt den eller dem, som åtaga sig att på ett konsten värdigt sätt derstädes uppehålla den Dramatiska Teaterns verksamhet; börande genom inköpet rubbning ej vållas i den genom kontrakt den 12 Juni 1891 mellan chefen för Finansdepartementet, å Eders Kongl. Maj:ts och kronans vägnar, samt hofkapellmästaren C. Nordqvist, angående operaverksamhetens uppehållande under tiden för Kongl. stora teaterns ombyggnad, upplåtna dispositionsrätt öfver omförmälda fastighet;

att köpeskillingen för ifrågavarande fastighet må på det sätt erläggas, att staten öfvertager betalningsansvaret för i egendomen in-tecknad gäld till belopp af 250,000 kronor, att förräntas och amorteras med den för fastigheten inflytande hyra, samt erlägger återstoden af köpeskillingen med 100,000 kronor vid tillträdet och med 100,000 kronor inom tre månader derefter;

att tillgång till sistomförmälda belopp af sammanlagdt 200,000 kronor må beredas genom upptagande hos teaterbyggnadskonsortiet, mot statsverkets ansvarighet, af ett lån å enahanda belopp för tiden till dess den nya operabyggnaden varder till statsverket öfverle-mnad; samt

att för återgåldande af berörda lån, derå räntan bör bestridas af den för fastigheten inflytande hyra, må användas köpeskillingen för

Dramatiska Teatern äfvensom, i den mån sådant må erfordras, hvad af hyresmedlen för fastigheten under sistnämnda tid återstår efter afdrag af räntor samt onera och kostnader.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda yttrat och hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Hugo Malm.
